

Nieuw Nederlands Weiden

Hapklaar weiden voor wie van gemak houdt

Melkveehouders kunnen komend weideseizoen aan de slag met een nieuw weidesysteem: Nieuw Nederlands Weiden. Stichting Weidegang rolt het weidegangconcept dit seizoen uit over Nederland. Het systeem is bedacht om melkveehouders eenvoudig, praktisch en toch goed te laten weiden.

Tekst: **Jelle Feenstra**

Zuivelproducenten, LTO en de organisaties eromheen zijn druk bezig om de Nederlandse melkveehouders weer aan het weiden te krijgen. In 2017 zetten zo'n vierhonderd melkveehouders na jaren van opstellen de deuren weer open. Dit jaar wordt gehoopt op een vergelijkbaar aantal. Om zoveel mogelijk veehouders weer aan het weiden te krijgen bedachten Bert Philipsen – onderzoeker van Wageningen UR - en Frank Lenssinck –

van VIC Zegveld - een nieuw beweidingconcept dat op veel bedrijven relatief makkelijk inpasbaar is. Ze deden dit op initiatief van de Stichting Weidegang.

In verschillende projecten, zoals Dynamisch Weiden, Amazing Grazing en Koe & Wij, ervaren Philipsen en Lenssinck dat veehouders zoeken naar een zo simpel mogelijk systeem van weiden. "We hebben niet de illusie dat we

17.000 melkveehouders zo fanatiek krijgen dat ze elke dag de wei in gaan om het gras te meten of om wekelijks een 'farmwalk' te doen. Daarom zochten we naar een relatief eenvoudig systeem, waarmee de grote groep melkveehouders meer vers gras in de koe krijgt ten opzichte van de huidige bedrijfsvoering. We hebben gezocht naar balans tussen grasopname, grasbenutting en arbeid."

Bert Philipsen, geestelijk vader van het Nieuw Nederlands Weiden: "Het peloton van melkveehouders een weidesysteem bieden dat niet te veel werk kost en waarmee je toch profiteert van de vele voordelen van weidegang." (Foto: Wageningen UR)

Huiskavel indelen

Beide mannen analyseerden diverse bestaande weidesystemen en bedachten samen met een aantal ervaren weidecoaches een nieuw totaalconcept: het Nieuw Nederlands Weiden. De basis van het systeem is roterend standweiden, maar daar zijn nieuwe elementen aan toegevoegd. Bij dit nieuw weidesysteem roteren de koeien dagelijks langs verse graspercelen. Een verschil met gewoon roterend weiden is dat je niet om de paar weken nieuwe blokken maakt, maar dat je je hele huiskavel voorafgaand aan het seizoen indeelt in gelijke percelen. Vandaaruit worden er iedere vier, vijf of zes weken twee platforms gemaakt. Het ene platform deel begint de eerste snede als weideplatform, het tweede deel als maaipatform. Na opnieuw vier, vijf of zes weken wissel je om en worden de platforms opnieuw gekozen. De melkveehouder deelt een weideplatform van bijvoorbeeld 15 ha voorafgaand

Vier voorbeelden van Nieuw Nederlands Weiden bij verschillende veebezettingen. De koeien krijgen elke dag een vers grasperceel van gelijke omvang. (Illustratie: Stichting Weidegang)

aan het weideseizoen in in zes gelijke percelen van elk 2,5 ha. Zo komen de koeien komen elke dag op een nieuw perceel en als ze de zesde dag hebben gehad, beginnen ze een nieuwe ronde. Zo maken ze per snede vijf of zes rondes over het platform. Daarna kan de melkveehouder het weideplatform schoon maaien. Dit wordt in de tweede snede maaiplatform. Het deel dat tijdens de eerste snede maaiplatform wordt nu weideplatform en zo begint een nieuw rondgang over dagelijks 2,5 ha weideperceel.

Vers gras in koe

Philipsen: “Inscharen op maximaal 12 cm en dan je rondjes gaan draaien. De kunst van dit alles is om zoveel mogelijk vers gras van de huiskavel in de koeien te krijgen en om te zetten naar melk.” Volgens hem gaat op een gemiddeld Nederlands melkveebedrijf twee derde van de huiskavel in de kuil en een derde als vers gras in de koeien. Hij hoopt dat met Nieuw Nederlands Weiden die verhouding andersom kan worden. “Het kan absoluut! Meer eiwitrijk gras benutten betekent meer melk voor een lagere kostprijs.”

Geen percelen overslaan is volgens Philipsen de belangrijkste regel waar de boer zich aan moet houden. “Het gaat mis als je perceeltjes gaat overslaan. Als er op een perceel te weinig gras staat, ga je in de stal wat meer bijvoeren. En bij veel gras wat minder. Het enige wat de boer

moet doen is aan het einde van de dag even kijken naar de graslengte. Bij langer dan 8 cm ga je minder bijvoeren. Kortere dan 8 cm is het signaal om de bijvoeding te verhogen.” Periodes van extreme droogte of nattigheid? “De koeien gewoon even helemaal binnen voeren en pas weer beginnen te weiden zodra er weer gras staat. Opnieuw groeitrappen maken, zoals bij omweiden, is niet meer nodig en dat is lekker makkelijk.” De landerijen die niet in de eerste weideronde zitten, kan de veehouder gaan maaien. Na de eerste snede wisselen de platformen dus, zodat het weideplatform doorgroeit tot een maaisnede en het maaiplatform dienst gaat doen voor de beweiding.

“Een ander voordeel van dit systeem ten opzichte van gewoon roterend weiden is dat je na een weideronde het weideplatform tegelijkertijd kan maaien met het maaien voor inkuilen. Zo heb je eens in de vier, vijf of zes weken alle land weer schoon en dat scheelt een hoop werk. Omdat je niet steeds percelen hoeft te maaien om voor groeitrappen te zorgen.” De drijfmest komt het jaar door alleen op

‘Dit is een beweidingsconcept dat vrijwel niet fout kan gaan’

de platformen die gemaaid, niet op de weidepercelen.

Kan niet fout gaan

Philipsen denkt dat Nieuw Nederlands Weiden voor elke melkveehouder makkelijk is te begrijpen en makkelijk is toe te passen. “Dit is een systeem dat vrijwel niet fout kan gaan.

Melkveehouders weten met dit weidesysteem precies waar ze aan toe zijn. Als ze bij wijze van spreken terugkomen van twee weken vakantie weten ze exact op welk perceel de koeien lopen. Het is ook een weidesysteem dat goed past bij robotmelkers, bij bedrijven met een kleine huiskavel en bij veestapels met een heel hoge productie. Zo hopen we het peloton van melkveehouders een systeem te bieden dat niet te veel werk kost en waarmee je toch profiteert van de vele voordelen van weidegang.”

Het nieuwe concept is praktijkrijp en wordt door de WeideCoaches het komende jaar bij meerdere melkveehouders geïntroduceerd. De stichting weidegang wil het daarna uitrollen via meerdere (voer)adviseurs zodat die het vanaf komend jaar ook kunnen adviseren.

Zes demobedrijven Nieuw Nederlands Weiden

Stichting Weidegang heeft zes melkveebedrijven geselecteerd om Nieuw Nederlands Weiden te demonstreren. Op deze bedrijven kunnen groepen melkveehouders en erfbetreders zich laten informeren over de praktische aspecten van dit nieuwe beweidingsconcept en met eigen ogen zien hoe je eenvoudig goed kan weiden. Daarnaast worden er op de bedrijven cijfers verzameld om meer inzicht te geven in de technische resultaten van deze manier van beweiden.

De demonstratiebedrijven liggen verspreid over Nederland op verschillende grondsoorten en variëren van 2,3 tot 7 koeien per hectare huiskavel. Er zijn zowel demonstratiebedrijven met een melkstal als met automatische melksystemen. De melkveehouders waar het om gaat zijn André de Groot in Laren, Doede Hettinga in Kloosterlidlum, Henk Kerkers in Sterksel, Martijn Muskens in Drunen, Jan Henk Verburg in Zwammerdam en Hielke en Hanny de Rooij in Wadenhoijen.